

Goed gras met minder pesticide

Brabant wil schoon water, minder pesticide. Probleem voor graskwekers? Kijkje in Vinkel.

door Tom Vos

VINKEL - Tienduizenden sprietjes wapperen fier in de buitenlucht. Er ligt gras zover je kijkt. Aan de Vinkelsestraat in Vinkel kweekt graszodenbedrijf Steenbergen op grote schaal gras, al 25 jaar. Dat gaat niet vanzelf, inzaaien is niet voldoende. Er komt veel meer bij kijken, de klant wil hoge kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs. „Die verwacht dat hij een mat krijgt die blinkt. Waar geen sprietje onkruid in staat. En als dat na verloop van tijd toch opkomt, dan zie ik hem soms terug. Dan proberen we samen een oplossing te bedenken. Ik heb er speciaal de website grasdokter.nl voor in het leven geroepen.”

Agrarisch ondernemer Leon Steenbergen (42) gaat voor gras om door een ringetje te halen. Om dat te bereiken gebruikt hij óók gewasbeschermingsmiddelen, een mooi woord voor onkruidbestrijders. Maar die komen steeds meer in een kwade reuk te staan omdat ze mogelijk een gevaar opleveren voor de drinkwaterwinning. Steeds meer middelen worden daarom verboden. De waterschappen, Brabant Water, stichting Duinboeren, ZLTO en de provincie Noord-Brabant zetten samen nadrukkelijk in op schoner grondwater. Dat gebeurt met het speciale project 'Schoon Water'. De bedoeling is landbouw, gemeenten en bedrijven te stimuleren minder giftige stoffen te gebruiken. Zeker in gebieden waar drinkwater wordt gewon-

■ Met een grondboor peilt Leon Steenbergen de kwaliteit van de grond waar

nen. Door het grondwater schoon te houden, is geen zuivering nodig. Als er nou één sector is die sterk afhankelijk is van onkruidbestrijdingsmiddelen dan is het wel de graszodensector, een relatief kleine sector binnen de landbouw. „De meeste bedrijven gebruiken veel middelen, deels omdat de markt niks extra's over heeft voor duurzame graszoden en anderzijds omdat instellingen en afnemers nog te weinig verantwoordelijkheid nemen om duurzame teelt te stimuleren”, zegt Steenbergen. Hij is vastbesloten het tij te keren, het beeld te kantelen. Zelf lette hij er vroeger ook niet op hoeveel giftig spul hij verbruikte. „Je wilt immers een zo 'zuiver' mogelijk product maken.” Gaandeweg werd hij zich er steeds meer van bewust dat bestrijdingsmiddelen niet zonder risico zijn. Steenbergen werd gevraagd voor een bestuursfunctie bij de ZLTO

Midden-Maasland, waar Vinkel onder valt. Als opvolger van veehouder René van de Westelaken kreeg hij water in zijn portefeuille. Hij ging weloverwogen meedoen aan het project Schoon Water. De Vinkelse agrariër probeert binnen de ZLTO het goede voorbeeld te geven en collega's te stimuleren dat te volgen. „Ik vind dat iedereen een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Niemand wil dat mensen last hebben van bestrijdingsmiddelen.” Steenbergen zit aan de keukentafel, hij kijkt uit over zijn immense grasland, aan de overkant van de straat. „Wij zitten weliswaar niet in een waterwingebied, dat ligt even verderop bij Nuland. Maar ik wil mijn eigen omgeving ook niet vervuilen. Wij wonen nota bene zelf bij ons bedrijf.” Het valt niet mee collega's te stimuleren het gebruik van gewasbeschermers te minderen, stelt hij vast. „Als je onkruid wilt bestrijden in gras, dan

zijn gras op groeit. foto Ruud Rogier

is het de gemakkelijkste weg bestrijdingsmiddelen in te zetten. In de graszodensector is er bovendien een hang naar een traditionele productiewijze, merk ik.” Steenbergen zelf is nadrukkelijk gaan kijken hoe hij het milieu minder zou kunnen belasten, zonder dat zijn graszoden omhoog schieten in prijs. De remedie: hij zet maximaal in op preventie. „Het beste is gras te kweken waar-

in onkruid geen kans krijgt. Dat kan, als je de omstandigheden waaronder het gras groeit zo optimaal mogelijk maakt. Dat betekent dat je het gras vaker moet bewerken. Beluchten, maaien, verticuteren, besproeien, en dat vaker per jaar. Onkruid steekt dan niet of nauwelijks nog de kop op. Dit houdt wel in dat je vaker diesel gebruikt, want die machines moeten ergens op draaien.” Door deze

manier van werken wordt het kweken van gras ook arbeidsintensiever. „Ik kan het daarom niet te gek maken. Je moet uiteraard de kosten in de gaten houden. Als ondernemer wil je nog wel verdienen aan het gras.” Hoe dan ook, het is Steenbergen gelukt het gebruik van bestrijdingsmiddelen drastisch te beperken. „Als ik nu nog middelen inzet dan kijk ik eerst naar de belasting daarvan voor het milieu. Vaak gebruik ik ze alleen nog op leeg gesneden akkers, om te voorkomen dat ontluidend onkruid zich verspreidt. Het hoeft niet dood te gaan, maar de groei moet wel tot stilstand komen. Ik gebruik nooit volle dosissen.” De toekomst is er een zonder risicovolle chemicaliën, dat weet Steenbergen zeker. „Ondernemers moeten wel mee met de tijd. Anders komen ze voor verrassingen te staan. Dan zal de overheid het opleggen. Laten we dat voor zijn.”

BESTRIJDINGSMIDDELEN

- Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen wordt steeds verder ontmoedigd, vanwege de mogelijke gevaren voor de drinkwaterwinning.
- Het kabinet heeft begin dit jaar nieuw beleid gemaakt op dit terrein. Chemische stoffen waar goede, milieuvriendelijke alternatieven voor zijn, gaan in de ban.
- In november 2015 volgt een verbod op professioneel en particulier gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen. En het verbod op professioneel gebruik op 'overige terreinen' volgt een paar jaar later. Als chemische bestrijding toch echt technisch noodzakelijk is, kunnen er uitzonderingen worden gemaakt.

■ Een machine van graszodenkweker Steenbergen foto Henk van Esch

Brabant blijft inzetten op schoon water

VINKEL/DEN BOSCH - De provincie Noord-Brabant zet onvermoeibaar in op het behoud van schoon grondwater. Samen met drinkwaterbedrijf Brabant Water, de ZLTO, de stichting Duinboeren, kennis- en adviesbureau CLM en de waterschappen heeft zij daarvoor 'Schoon Water' in het leven geroepen, een langlopend project. Andere provincies beginnen er nu ook mee.

Doel van 'Schoon Water voor Brabant' is het terugdringen van het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen, met name in de kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden in Brabant. Dat is volgens de initiatiefnemers nodig om schoon grondwater te behouden, 'zodat het voor iedereen beschikbaar blijft als bron voor drinkwater, nu en in de toekomst'. Onder meer loonwerkers, aardappel-, boom- en vollegrondsgroentetelers in heel Brabant doen mee aan het project. In elf grondwaterbeschermingsgebieden doen volgens de provincie alle gebruikers van bestrijdingsmiddelen mee: bewoners, bedrijven, landbouw en gemeenten. Op schoon-water.nl geven verschillende deelnemende organisaties onder meer tips en adviezen om het milieu te ontzien.